

ΤΙΜΗ ΤΗΣ ΣΥΝΑΡΟΜΗΣ.
ΕΤΗΣΙΑ.

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ.

ΑΙ ΣΥΝΑΡΟΜΑΙ ΓΙΝΟΝΤΑΙ

Διά τὸ Ἐσωτερικόν Δρ. 12.
Διά τὸ Ἐξωτερικόν » 15.

Συντάσσεται ὑπὸ Δ. Πανταζῆ καὶ ἐκδίδεται εὐθύνη αὐτοῦ, καὶ διὰ τοῦ ἰδίου ἐνεργεῖται πᾶσα διολοῦσία αὐτὴν ἀφορῶσα.

Τιμὴ καταχωρήσεως ἀγγελιῶν λεπτ. 15 ὁ στίχος.

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΙΔΗΣΕΩΝ.

Ὅχι οἱ πολλὰ, ἀλλ' οἱ χρήσιμα ἀγαγινώσκοντες εἰσι σπουδαῖοι.

ΑΡΙΣΤΙΠΠΟΣ.

Παρά τοῖς Κ. Κ. Διδασκάλοις καὶ τοῖς ἐπιστάταις τῶν Ἐκδομείων ἐν τῇ ἡμεδαπῇ. Ἐν δὲ τῇ ἀλλοδαπῇ παρὰ τοῖς Κ. Κ. Ἑλλήνι. Προξένους καὶ τοῖς ἰδιαιτέροις ἐπιτρόποις τοῦ ἐκδοτοῦ.

Ἐκδίδεται ἀπαξ τῆς ἑβδομάδος.

Ἀθήνησι, τῇ 21 Φεβρουαρίου 1854.

Διονύσια.

Αἱ εἰς τιμὴν τοῦ Διονύσου ἐν Ἀθήναις καὶ ἀλλαγῇ τῆς Ἑλλάδος τελούμεναι ἑορταὶ ὠνομάζοντο αἱ πλεῖσται Διονύσια· ἄλλαι δὲ, εἰ καὶ τῷ αὐτῷ Θεῷ ἀγόμεναι, ἐκαλοῦντο ἄλλως, ἥτοι ἐκ τοῦ τόπου τὴν ὀνομασίαν λαμβάνουσαι, ἢ ἐκ περιστάσεων σχεσίων πρὸς τὴν τελουμένην ἑορτὴν ἐχουσῶν. Ὁ λόγος δ' ἔσται ἡμῖν ὧδε κυρίως περὶ τῶν ἐν Ἀττικῇ ἀγόμενων ἑορτῶν τοῦ Διονύσου, αἵτινες, ἅτε πολλὴν τὴν σχέσιν πρὸς τὴν ἀρχὴν καὶ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς Δραματικῆς ποιήσεως ἐχούσαι, εἰσι πάντως ἀξίαι τῆς σπουδῆς ἡμῶν μᾶλλον ἢ αἱ ἀλλαγῇ τελούμεναι.

Ὁ τῶν ἑορτῶν τοῦ Διονύσου γενικὸς χαρακτήρ ἦν ὑπερβάλλουσα εὐθυμία καὶ χαρὰ μετ' ἐνθουσιασμοῦ, πολυτρόπως ἐπιδεικνυόμεναι. Ὁ Muller ἐν τῇ αὐτοῦ Ἱστορίᾳ τῆς Ἑλλ. Φιλολογίας δίδει τὴν ἐξῆς ἐξήγησιν τῶν ἄλλως φαινομένων ἀνευ σημασίας καὶ παραλόγων καὶ ἐξευτελιστικῶν πράξεων, διενεργουμένων κατὰ τὴν τελευτὴν τῶν Διονυσίων ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων. « Ἡ ζῶν ἐπιθυμία, ἣν ἕκαστος τῶν Διονυσιολατρῶν ἠσθάνετο τοῦ συμπολεμεῖν, συνικνεῖν καὶ συμπομπῆσαι μετὰ τοῦ λατρευομένου Θεοῦ τούτου, παρίστα εἰς τὴν φαντασίαν αὐτῶν τὰ ὑποδέσσετρα ὄντα (Σατύρους, Πᾶνας, Νύμφας ὑπ' ὧν ὁ Θεὸς αὐτὸς περιεστιχεῖτο καὶ δι' ὧν ἐπιστεύετο ὅτι μετεβιβάζετο ἐξ αὐτοῦ ζῶν εἰς τὴν βλαστικὴν φύσιν κτλ.) παρόντα πάντοτε, καὶ ὡς τὰ ἀρμόδια μέσα, δι' ὧν ἠδύνατο βαθμηδὸν νὰ πλησιάσῃ ἐγγυτέρως εἰς τὴν παρουσίαν τῆς θεότητος αὐτῶν. Ἡ τοσοῦτον ἐπικρατοῦσα ἐν τοῖς Διονυσίοις συνήθεια τῆς μεταμορφώσεως αὐτῶν εἰς Σατύρους προήλθε πάντως ἐκ τοῦ αἰσθηματικῆς τούτου, καὶ οὐχὶ ποτε ἀπλῶς ἐκ τῆς ἐπιθυμίας τοῦ καλύπτειν ὑπὸ τὸ προσωπίον τὰς γινόμενας παρεκτροπὰς. Ἄλλως τε ἡ τόσον σπουδαία καὶ πάθος τοῖς θεομένοις ἐμποιοῦσα τραγωδία δὲν ἠδύνατο νὰ γεννηθῆ ἐκ τῶν χορῶν τῶν σατύρων τούτων. Ἡ ἐπιθυμία τοῦ μεταποιεῖσθαι τινα εἰς ξένον τι καὶ καινὸν, τοῦ ζῆν εἰς ἰδανικὸν τινα κόσμον, παρουσιάζεται μυριοτρόπως εἰς τὰς ἑορτάς ταύτας τοῦ Διονύσου, οἷον διὰ χρωματισμοῦ τοῦ προσώπου διὰ πηλοῦ, ἐρυθρᾶς βαφῆς, αἰθάλης καὶ διαφόρων εἰδῶν χλοερῶν καὶ ἐρυθρῶν χυμῶν τῶν φυτῶν, διὰ περιζώσεως περὶ τὴν ὄψιν αἰγίδων καὶ νεβρίδων, καλύψεως τοῦ προσώπου διὰ μεγάλων φύλλων διαφόρων φυτῶν, διὰ τοῦ φέρειν προσωπίδα ἐκ ξύλου, φλοιοῦ καὶ ἄλλης ὕλης καὶ δι' ἐνδυμασίας ἀναλόγου κτλ. »

Ἡ μέθη καὶ ἡ θορυβώδης ἀλλοίσις, κύμβαλα καὶ τύμπανα ἦσαν ὡσαυτως κοινὰ εἰς πάσας τὰς Διονύσιους ἑορτάς. Ἐν ταῖς θιάσις λεγομένοις καὶ εἰς τὰ Διονύσια ἐπιζομένοις ἐλάμβανον μέρος καὶ γυναῖκες μεταμορφωμέναι εἰς βάρκα, λήνας, θαλάσας, ναιάδας, καὶ ἄλλας νύμφας κτλ. κεκοσμημέναι στεφάνοις κισσοῦ καὶ φέρουσαι θύρσους εἰς χεῖρας (Ὅθεν καὶ ὁ Θεὸς ἐκαλεῖτο ἐνίστε ἠλιόμορφος), ὥστε πᾶσα ἡ ὁμήγουρις ἐφαίνετο οἷον ἐμπεπνευσμένη καὶ ἐνθουσιασμένη ὑπὸ τῆς πανσθενοῦς παρουσίας τοῦ πανηγυριζομένου Θεοῦ. Τὰ ἀδόμενα εἰς τὴν περίστασιν ταύτην ἄσματα ἐκαλοῦντο διθύραμβοι, ἦσαν δὲ ὕμνοι εἰς τὸν Θεὸν τούτον, δι' ὧν μετὰ τολμηρῶν προσομοιώσεων καὶ μέτρων ἀνεμένων ἐξεθαίεζοντο τὰ κατορθώματα καὶ αἱ τελειότητες αὐτοῦ. Ὁ φαλλὸς ὡς σύμβολον τῆς γενιμότητος τῆς φύσεως, φερόμενος ἐν τοῖς θιάσις τυύτοις παρεκκελευεῖτο ὑπὸ τῶν λεγομένων ἱεραφάλλων, ἀνδρῶν γυναικῶν φερόντων ἱμάτια καὶ αὐταῖς προσομοιούμενων (Πλουτ. περὶ φιλοπλουτ. Ἀριστοφ. Ἄγαν 219, σχολ.—Ἠρόδ. Β-46 Ἠσυχ. ἐν λ. ἰθύφαλλος. Ἀθῆν. ιδ. 922. Γυνή, λιανοφόρος καλουμένη, ἔφερε τὸ λίκιον, μικρὸν κανοῦν τὸ εἶδος τοῦ θεοῦ περιέχον. ἀγενεὶς δὲ παρθενοί (κανηφόροι) ἔφερον σὺκκα ἐν κανοῖς, ἅπερ ἦσαν

ἐνίστε χρυσᾶ, καὶ περὶ τὸν λαϊκὸν ὄρμαθὸς ἰσχυρῶν (Ἀριστοφ. ἀνωτ. καὶ Λυσιστρ. 647.) Κατὰ τὰς ἑορτάς ταύτας τὸ ἀφειδῶς καὶ ἐλευθέρως πίνειν ἐθεωρεῖτο ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων ὡς πλήρωσις χρέους ἐγνωμοσύνης τῷ δοτήρι τοῦ οἴνου ὀφειλομένου, ὅθεν εἰς τινα μέρη ἐνομιζετο ἀσέβεια περὶ τὸν Θεὸν τὸ οὐ μεθύσκεσθαι οἴνω τῶν Διονυσίων τελουμένων (Λουκ. Μη β. π. τῇ Διαβολ. 18).

Αἱ Ἀθηναῖον ἀγόμεναι ἑορταὶ τῷ Διονύσῳ ἦσαν τέσσαρες. Τὰ κατ' ἀγρῶς Διονύσια, τὰ Λήνια, τὰ Ἀνθεστήρια καὶ τὰ Διονύσια ἐν ἄστει. Μέχρι τινὸς ἐκ διατριβῆς τοῦ Ruhnkeu ἐπεκράτησεν ἰδέα ὅτι τὰ Λήνια καὶ τὰ Ἀνθεστήρια ἦσαν μίᾳ καὶ ἡ αὐτὴ ἑορτὴ· ἀλλ' ὁ πολλὸς Βοίκιος ἀπέδειξε δι' ἰσχυρῶν καὶ ἀναντιρρήτων ἐπιχειρημάτων τὴν μεταξὺ αὐτῶν διαφορὰν, καὶ διεσκεδάσε τὴν περὶ τῆς ταυτότητος αὐτῶν πεποιθησίν τινων εἰς δ' ἔτι ὀλίγοι οἱ ἐμμένοντες εἰς τὴν πρώτην τοῦ Ruhnkeu ἰδέαν. Ἡ τῷ Διονύσῳ Ἰερὰ τοῦ ἔτους ὥρα ἦν οἱ πλησιέσταται τῇ βραχυτάτῃ ἡμέρᾳ μῆνης (Πλουτ. περὶ τοῦ ἐν Δελφ. εἰ. 9) ἦγοντο ἄρα ἐν Ἀθήναις αἱ ἑορταὶ αὐτοῦ κατὰ τοὺς μῆνας Ποσειδεῶνα, Γαμηλιῶνα (Ἀθηναίων τῶν Ἰώνων), Ἀνθεστηριῶνα καὶ Ἐλαφβολιῶνα.

Τὰ κατ' ἀγρῶς ἢ μικρὰ λεγόμενα Διονύσια ἦγοντο μὲν Ποσειδεῶνα κατὰ τοὺς διαφόρους δήμους τοῖς Ἀττικῆς, ὑπὸ τὴν ἐπιμέλειαν τῶν δημάρχων· αὐτὴ δὲ ἦν ἀναμφιβόλως ἡ πασῶν τῶν Διονυσιακῶν ἑορτῶν ἀρχαιοτάτη καὶ ἐτελεῖτο μετ' ὄσης οἷον τε εὐθυμίας καὶ ἐλευθερίας· καὶ αὐτοὶ οἱ δούλοι ἀπὸ λαναν, τελουμένης ταύτης, τελείας ἐλευθερίας αἱ φωναὶ αὐτῶν καὶ οἱ θορυβοὶ καθίσταντο ἀνυπόφοροι. Εἰς τὴν ἑορτὴν ταύτην ἀνάγουσιν εὐλόγως τὴν ἀρχὴν τῆς κωμωδίας· οἱ τελοῦντες αὐτὴν ἀγροταὶ διὰ χειρονομίων καὶ βωμολογιῶν προσέβαλλον τοὺς περισταμένους ἐκ τῆς ἀμαξίας, ἐν ἣ ἐποχοῦμενοι περιέτρεχον (κῶμος ἐφ' ἀμαξίῳ). Ὁ Ἀριστοφάνης ὀνομάζει τοὺς κωμικούς ποιητὰς τραγωδοῦς καὶ τραγωδίας τὴν κωμωδίαν (Σφῆκ. 620 καὶ 1479. Ἄγαν 444. 834 Ἀθῆν. Β. 40), ἅτε ἀλεφόντων τὸ πρόσωπον διὰ τραγίας οἴνου τῶν ἀνωτέρω εὐθυμούντων ἀγροτῶν. Τὰ ἀσκάλια καὶ ἄλλαι ψυχαστοίαι εἰσαχθεῖσαι μετὰ ταῦτα εἰς τὸ ἄστυ ἦσαν τὴν ἀρχὴν ἰδία τῶν κατ' ἀγρῶς Διονυσίων. Κατὰ τὰς γνώμας τοῦ τε Spalding καὶ τοῦ Βοικίου, τὰ ἐν Πειραιεὶ καὶ ταῖς ἄλλοις τῆς Ἀττικῆς δήμοις ἑορταζόμενα Διονύσια ἦσαν τὰ Μικρὰ. Τὰ τοῦ Πειραιεῶς ἐπανηγυρίζοντο μετὰ τοσαύτης πομπῆς καὶ λαμπρότητος, μετ' ὄσης ἐτελοῦντο καὶ τὰ ἐν ἄστει. Ὁ κατὰ τὴν ἑορτὴν ταύτην ἐπικρατῶν δημοκρατικὸς καὶ ὀχλαγωγικὸς οἷον εἰπεῖν χαρακτήρ καὶ ἡ ἄκρατος ἐλευθερία ὑπηγόρευσαν ἐπὶ Πεισιστράτου τὴν ἀνάγκην τῆς ἀντιπράξεως κατὰ τοῦ Θεσπίδος, εἰσάγοντος τὰς εὐθυμίας καὶ ψυχαστοίας τῶν κατ' ἀγρῶς Διονυσίων εἰς τὸ ἄστυ (Πλουτ. Σολ. 29. 30. Διογ. Λαέρτ. Σολ. 11). Ἐκ τῶν μύθων τοῦ Ὀρχομενοῦ, τῶν Θεβῶν, τοῦ Ἄργου, τῆς Ἐφέσου καὶ ἄλλων τόπων ἐξάγεται ὅτι καὶ ἀλλαγῇ ἐγένετο πολλὴ ἀνίστασις εἰς τὴν εἰσαγωγὴν τῆς Διονυσιατρείας. Παρόμοιον τι ὑποφαίνεται εἰς τὴν περὶ τῆς ἀποκαταστάσεως τῶν τραγικῶν χωρῶν τῷ Διονύσῳ ἐν Σικυῶνι ἱστορίαν (Ἠρόδ. Ε. 67).

Ἡ δευτέρα τοῦ Διονύσου ἑορτὴ, τὰ Λήνια (ἐκ τοῦ ληνός ἐξ οὗ καὶ ὁ Γαμηλιῶν τῶν Ἀθηναίων ὀνομάζετο Ἀθηναίων ὑπὸ τῶν Ἰώνων), ἦγετο κατὰ τὸν ἀνωτέρω μῆνα ἐν τῇ ἀρχαίῳ ναῶ τοῦ Ἀθηναίου Διονύσου (1) κειμένῳ πρὸς νότον καὶ ἐγγὺς τοῦ Διονυσιακοῦ θεάτρου· ἐπανηγυρίζετο δὲ διὰ πομπῆς καὶ ἀγῶνων τραγωδῶν καὶ κωμῶδων (Δημοσθ. κ. Μειδ. 517). Ἡ πομπὴ ἐπορεύετο πιθανῶς εἰς τὸ ληνικὸν, ἔθα ἐθυσία·

(1) Λίμναι ὀνομάζετο τμήμα (χωρίον) τῆς πόλεως πρὸς Μ. τῆς ἀκροπόλεως τῶν Ἀθηναίων, ἐξ οὗ καὶ ὁ Διόνυσος λιμναγενὴς ἐκαλεῖτο.

ὀργανικῶν ὄντων γινόμενον· ὥστε καὶ οἱ ἄνθρωποι κατέχουσιν ἀρχὴν ζωῆς διακωνίσουσαν ἰσῶς ὠρισμένης τινος τοῦ σώματος διαστάσεις, ἐν μέσῳ τῶν αἰεὶ συμβαινόντων ἐν αὐτοῖς παραλλαγῶν. Πιστευτὸν δὲ ὡσαύτως ὅτι ἡ ἀρχὴ αὕτη ἦτοί ἐνισχύεται ἢ ἐξασθενεῖ διηλεκτῶς, ἢ τέλος ἀκμάζει ἢ παρακμάζει, ὡς καὶ ἡ τοῦ καθ' ἕκαστα ἀτόμου.

Πάντες οἶδασιν ὅτι οὕτω εὐρέθησαν ἀνθρώπινα σώματα ἀπολελιθωμένα, ἢ ἄλλως εἰς τὰ ἀρχαῖα τῆς γῆς στρώματα διατετηρημένα. Δύσκολος ἄρα ἀποβαίνει ὁ ὀρισμὸς τοῦ ἀναστήματος τοῦ ἀνθρώπου κατὰ τὴν πρώτην αὐτοῦ ἐπὶ γῆς ἐμράνισιν, ὅτε καὶ ἡ θερμότης τοῦ πλανήτου ἡμῶν ἐνήργει ἐπὶ τῆς ἀναπτύξεως τοῦ ἀνθρώπου, ὡς καὶ ἐπὶ τῶν συγγρῶν τότε αὐτῷ φυτῶν τε καὶ ζώων ἀλόγων. Τὰ κατὰ τοὺς πρώτους αἰῶνας τοῦ κόσμου βιώσαντα φυτὰ τε καὶ ζῶα, καὶ νῦν ἐκ τῶν βαθύων τῆς γῆς στοβιδίων ἀνορισσόμενα, ἔχουσιν ὄντως διαστάσεις· μᾶλλον ἀνεπτυγμένας ἢ τὰ ἀνάλογα αὐτοῖς καὶ νῦν ζῶντα εἶδη. Πλὴν τὰ τεκμήρια ταῦτα θεωροῦνται ἔτι ἀσυμπληρῆσαι εἰς ἀπόδειξιν τῆς ἀληθείας τῶν παραδόσεων ὅτι ὑπῆρχε ποτε γιγάντων γένος. Ὅπως δὲ ποτ' ἀν ἦ, ὑπάρχει βέβαιον σχεδὸν ὅτι ἀπὸ τῶν ἀπωτάτων ιστορικῶν χρόνων τὸ ἀνάστημα τοῦ ἀνθρώπου οὐδὲ τὴν ἀρχὴν μετέλλαξε. Τοῦτου ἀπόδειξις εἰσὶν αἱ μούμιαι τῶν Αἰγυπτίων, καὶ ἐν ἀνάγκῃ τὰ μέτρα τῶν παλαιῶν. Ἐὰν παραδεχθῶμεν ὅτι ἐλήθησαν ταῦτα ἐκ τῆς φύσεως τοῦ ἀνθρώπου, ὑπερπιθανώτατον, ἐξάγωμεν ὅτι τὸ μέσον ἀνάστημα τῶν Αἰγυπτίων ἦν πέντε ποδῶν, δύο δακτύλων καὶ δέκα γραμμῶν· τὸ τῶν Ἑλλήνων πέντε ποδῶν, τεσσάρων δακτύλων καὶ ἐξ γραμμῶν· τὸ τῶν Ῥωμαίων πέντε ποδῶν, δακτύλου καὶ δεκά γραμμῶν, καὶ τέλος τῶν Ἀράβων πέντε ποδῶν καὶ ἐπτὰ γραμμῶν. Ἡ γνῶσις ἔτι τοῦ τε βραχυτάτου καὶ τοῦ ὑψίστου τῶν ἀναστημάτων, εἰ καὶ ἐνδιαφέρουσα, δὲν ἐξάγεται ὁμοῦ κατ' ἀκρίβειαν. φαίνεται δὲ ὅτι σπανίως ἀνεφαίνοντο νάνοι διποδίας βραχυτέροι. Ἐπειδὴ δὲ ὑπάρχει ἀγνωστον μὲθ' ἴσης ἀκρίβειας τὸ ὄριον τοῦ ὑψίστου παρὰ τοῖς παλαί ἀναστήματος, ἐκτιθεμεν ἐξῆς τὰ περὶ τῶν μάλιστα διασήμων Γιγάντων ἱστορούμενα, συντελοῦντα εἰς εὐρεσίαν τῆς ἐπιζητουμένης πληροφορίας, τηροῦντες οὐχὶ χρονολογικὴν ἀλλὰ κατὰ μέγεθος τάξιν.

Κατὰ τὸν Μανέθωνα, Σέσωστρις, ὁ εὐραθενῆς οὗτος τῆς Αἰγύπτου βασιλεὺς, ὁ καὶ τοὺς Σκύθας καὶ τοὺς Θράκας πολέμησας εἰς τὰς ἰδίας χώρας, καὶ οἰκοδομησάμενος μετὰ τὴν ἐντεῦθεν ἐπιστροφὴν αὐτοῦ εἰς Αἴγυπτον ὑπερμεγέθη καὶ κτὰ πλῆξιν διὰ τοῦτο τοῖς ὀρώσιν ἐμποιοῦντα μνημεῖα, καὶ ἀπίρους ὀρύξας διώρυγας διὰ τῶν χειρῶν τῶν δουλωθέντων λαῶν, ἦν ἀναστήματος τεσσάρων πήχεων, τριῶν παλαμῶν καὶ δύο δακτύλων, τοῦτέστι καθ' ἡμᾶς ἐξ ποδῶν, τεσσάρων δακτύλων καὶ δύο γραμμῶν.

Ὁ Ῥουδοθέκης ἐν τῷ συγγραμμάτι αὐτοῦ « ἡ Ἀτλαντὶς » λέγει ὅτι εἶδεν αὐτῶν ὄψεσι Σουηθῶν χωρικὸν ἐξ πόδας Σουηδικῶς ὑψηλὸν, ὑπερ ἑστί, ἐπὶ πόδας γαλλικῶς, τρεῖς δακτύλους καὶ ἐννέα γραμμᾶς.

Ὁ ἐκ Θράκης καταγόμενος αὐτοκράτωρ Μιξίμινος, καταταχθεὶς ἀπλοῦς στρατιώτης εἰς τοὺς Ῥωμαίους στρατοὺς, καὶ διελευσὼν τάχιστα πάντας τοὺς βαθμοὺς, ἀνηγορεύθη ὑπὸ τῶν καταπληθέντων ἐκ τοῦ μεγέθους αὐτοῦ στρατευμάτων, ἀποθανόντος τοῦ Σεπτίμου Σεβήρου, αὐτοκράτωρ. Παράδοξα διηγούνται περὶ αὐτοῦ· συνέτριβε, λέγουσι, διὰ τῆς χειρὸς σκληροτάτους λίθους, ἀπέσπα πρόβρυξ δένδρα νεόφυτα, ἔστυρεν ἀμάξας βαρέως πεφορτωμένας κτλ. ἐπινεν ἀφορέα ὄλην οἴνου κατὰ πᾶσαν ἡμέραν (26 λίτρας) καὶ ἤσθη τριάνοντα μέχρι τεσσαράκοντα λίτρας κρέατος (10-13 χιλιογράμματα).

Ἐν τῷ κατὰ τῶν Ἑλλήνων πολέμῳ Ξέρξου τοῦ τῶν Περσῶν βασιλέως, ὁ δυνάστης οὗτος διώρυξε τὴν χειρῶν του τοῦ ἔργου ἐπιστάτας κατέστησε τοὺς Πέρτας Βουδάρην τε καὶ Ἀρταχάην δοκίμους παρ' αὐτῷ ὄντας. Ὁ ἐνταῦθα ὑπὸ ἀσθεναίως ἀποθανὼν Ἀρταχάης ἦν καθ' Ἡρόδοτον (Ζ. 21 καὶ 417) μεγεθὴς μέγιστος Περσῶν « ἀπὸ γὰρ πέντε πήχεων βασιλέων ἀπέλιπε τέσσαρας δακτύλους » ἦν δηλαδὴ, τοῖς καθ' ἡμᾶς μέτροις, ἐπτὰ πόδας, δέκα δακτύλους καὶ δύο γραμμᾶς ὑψηλός· ὥστε ὁ Ξέρξης· ἢ συμφορᾶν ποιησάμενος μεγάλην » ἀνύψωσε αὐτῷ τόμβον πάσης τῆς στρατιᾶς ἐργαζομένης, μεγαλοπρεπῶς αὐτὸν κηδεύσας.

Ὁ Ῥυίκιος μέμνηται Ὀλλανδοῦ τινος ἔχοντος ἀνάστημα ὀκτῶ καὶ ἡμίσεως Ῥηνικῶν ποδῶν, εἰ' οὖν ὀκτῶ ποδῶν, δύο δακτύλων καὶ ἐπτὰ γραμμῶν Παρισίων.

Ὁ Γίγας Γαβδάρας, ἀποσταλεὶς ἐξ Ἀραβίας πρὸς τὸν αὐτοκράτορα Κλαύδιον, ἦν, κατὰ Πλίνιον, ἐννέα πόδας καὶ ἐννέα δακτύλους· Ῥωμαίους ὑψηλός, δηλαδὴ ὀκτῶ πόδας καὶ δέκα τῶν Παρισίων δακτύλους.

Τίς ἀγνοεῖ τὴν ἱστορίαν τοῦ Γολιάθ, τοῦ ἀπιδροφῆρου τούτου γίγαντος, οὗ τὸ ὕψος ἦν, κατὰ τὴν ἀλάνθαστον τῆς Π. Διαθήκης μαρτυρίαν, τεσσάρων πήχεων καὶ σπιθαμῆς, καὶ τοῦ θώρακος αὐτοῦ ὁ σταθμὸς πέντε χιλιάδες σίκλων χαλκοῦ καὶ σιδήρου, καὶ ὁ κοντὸς τοῦ θώρακος αὐτοῦ ὥσει μέσκαλον ὑφανίντων, καὶ ἡ λόγχη αὐτοῦ ἑξακοσίων σίκλων σιδήρου, καὶ ὁ μικρὸς Δαυὶδ πατάξας λίθῳ διὰ σφενδόνης, κατέβαλεν αὐτὸν καὶ πετόντα ἐθανάτωσεν αὐτὸν τῇ βρομφαίᾳ αὐτοῦ, καὶ ἀρείλε τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ. Κατὰ τοὺς λογισμοὺς τῶν νῦν μετρολόγων τὸ ὕψος τοῦ Γολιάθ ἦν ἀκριβέστατα ἐννέα γαλλ. ποδῶν.

Ὁ Δελρίων, ἐν ταῖς αὐτοῦ σημειώσεσιν εἰς τὸν Οἰδίποδα τοῦ Σενέκας, λέγει ὅτι εἶδε τῷ 1572 ἐν Ῥοθωμάγῳ τῆς Γαλλίας (Rouen) Πεδεμόντιόν τινα ὑπερ τοῦ ἐννέα πόδας ὑψηλόν.

Ὁ Πλίνιος λέγει ὅτι ἐφάνησαν, Αὐγούστου βασιλεύοντος, ἀνὴρ καὶ γυνὴ γίγαντες, καλούμενοι Πυσίων καὶ Σεκουδίλλα, ὧν τὸ ἀνάστημα ἦν οὐχ ἦτον τῶν δέκα ποδῶν καὶ τριῶν δακτύλων Ῥωμαϊκῶν (9 π. 3 δ. 6 γ. γαλλ.) Οἱ σκελετοὶ αὐτῶν ἐφυλάττοντο εἰς τοὺς κήπους τοῦ Σκλουστίου.

Ὁ Ἰουδαῖος γίγας Ἐλεάζαρος, ὃν ὁ τῶν Πάρθων βασιλέων Ἀρτάβανος ἀπέστειλε τῷ αὐτοκράτορι Τιβερίῳ, ἦν ὑψηλὸς κατ' ἴωσηπον (Ἰουδ. ἀρχαιολ.) ἐπτὰ πήχεις. Ἄν ὁ ἱστορικὸς οὗτος ἐνοῇ Ῥωμαῖκους πήχεις, οἷτις ἦσαν οἱ βραχυτάτοι τῶν τότε, τοῦ Ἐλεάζαρου τὸ ἀνάστημα ἦν ἐννέα ποδῶν καὶ ἐξ δακτύλων γαλλικῶν.

Τηλικούτο ἦν ἄρα τὸ ἀνάστημα τῶν ὑπὸ τῆς ἱστορίας διαμνημονευθέντων γιγάντων, τοῦτέστι διπλάσιον σχεδὸν τοῦ νῦν μέσου τῶν ἀνδρῶν ἀναστήματος, καὶ πενταπλάσιον περίπου τῶν νῦν βραχυσωμοτάτων νάνων.

(Ἐκ τοῦ γαλλικοῦ. Ἰδε καὶ τὸ ἐν Ἐφημ. Μαθητῶν, ἔτους Α. σελ. 68 περὶ Γιγάντων ἄθρονον, ἐνθα πολλὰ καὶ παραδόξα περὶ τούτων μνημονεύονται.)

ΔΙΑΦΟΡΑ.

Ὁ αὐτοκράτωρ τῶν Γάλλων ἐπέστειλε τῷ τῆς Ῥωσσίας ἰδιόγραφον ἐπιστολὴν ἐν αὐτῇ ὑπόσχεται τὴν ἀναχώρησιν τῶν στόλων, ἀλλὰ ζητεῖ νὰ ἐκκενωθῶσι πρότερον αἱ Ἡγεμονίαι. Ἐπιτρέπει τὴν ἀπ' εὐθείας μεταξὺ Ῥωσσίας καὶ Τουρκίας διαπραγματεύσειν, ἀλλὰ θέλει νὰ υποβληθῇ τὸ ἀποτέλεσμα εἰς ἐλεγχον τῶν ἄλλων δυνάμεων, καὶ τέλος προσθέτει ὅτι ἡ πορεία τῶν πραγμάτων θέλει φέρει ταχέως ἦτοι ὀριστικὸν συμβιβασμὸν ἢ φανεράν ῥῆξιν. — Κατὰ τὰς ἐκ Γαλλίας εἰδήσεις φαίνεται ὅτι ἡ ἀπάντησις τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Ῥωσσίας αἶρει πᾶσαν ἐλπίδα εἰρηνικῆς τῶν ἐρισταμένων περιπλοκῶν λύσεως. — Πολεμικαὶ προπαρσκευαὶ ἐνεργοῦνται ἤδη μετὰ πολλῆς δραστηριότητος πανταχοῦ τῶν εἰς τὸν προκείμενον μέγαν ἀγῶνα μέρος ληψομένων ἐπικρατειῶν. — Ἐπιστολὴ ἐπισήμου τινὸς ἀνδρὸς καὶ ἐγγύτατα τῶν πραγμάτων ὄντος δίδει ἔτι ἐλπίδας ὅτι περὶ ταυθῶνται τὰ πάντα ὀσονούπω ἐν εἰρήνῃ. Δὲν ὑπάρχει παντελῶς τοῦτο περὶ ἀδοξον. πολλὰκις ἡ διαθέσις τῆς ἀτμοσφαιρας φαίνεται ἀπειλοῦσα καταστρεπτικὴν τρικυμίαν, καὶ ὁμοῦ, δι' ἐνεργείας ἀσράτου καὶ ἀκαταλήπτου τοῖς μὴ μεμνημένοις τὰ μυστήρια αὐτῆς, διακεκομμέναι ἐν βραχεὶ τὰ μέλαμα νέφη καὶ τὴν ἀγγελον τῆς ἐπιχειμένης καταστρεφῆς σκοτασμὸν διαδέχεται φῶς ἱλαρὸν καὶ γαλήνιον. Τὰ τῆς Ἡπείρου καὶ τῆς Θεσσαλίας ἀρχονται ἀλλοιοῦντα τὴν φάσιν τοῦ ἀνατολικοῦ ζητήματος.

— Ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Ριχάρδος Τσοῦριτς προεβιάσθη εἰς βαθμὸν στρατηγῷ· ἐπαξίως καὶ τῶν πρὸς τὴν πατρίδα ἐκδουλεύσεων αὐτοῦ καὶ τῆς πρὸς τὸν θρόνον πίστεως καὶ ἀφοσιώσεως.

— Περὶ τῶν κινήματων τῆς τε Ἡπείρου καὶ τῆς Θεσσαλίας εἴθεσαν τοσαῦτα εἰδήσεις, ὥστε καὶ ὅλον τὸ φύλλον ἡμῶν δὲν ἐπαρκεῖ εἰς περιλαβὴν αὐτῶν. Πάντα δὲ ταῦτα ἐκτίθενται κατ' ἑκτασίαν εἰς τὰς πολιτικὰς ἐφημερίδας, καὶ εἰς ταῦτα παραπέμπομεν τοὺς ἀναγνώστας ἡμῶν.

ΤΥΠΟΙΣ Δ. ΑΘ. ΜΑΥΡΟΜΜΑΤΗ.

Ὁδὸς Ἀδριανοῦ, ἀριθ. 302 πλησίον τῆς οἰκίας τοῦ Κ. Φιλαῦ.